

www.ketab.ir
اشارات

ابن عیسی

به انتخاب شکبیا ماهیار

افکار

سرشناسه
عنوان و نام پدید آورنده
مشخصات نشر
مشخصات ناشری
شابک
وضعیت فهرست نویسی
موضوع
موضوع
موضوع
شماره افزودن
رده بندی کنگره
رده بندی دیویی
شماره کتاب شناسی ملی

تین هریر، محمد بن علی، ۵۶۰ - ۶۳۸ ق.
ناشوات ابن هریر در باب عشق و زیبایی / به انتخاب و ترجمه شکیا ماهیار.
تهران: ناگام، ۱۳۹۰.
۱: - ۱۰۱ ص.
: ۶ - ۸۵ - ۵۰۷۷ - ۶۰۰ - ۹۷۸
: قیاد.
تین هریر، محمد بن علی، ۵۶۰ - ۶۳۸ ق. — کلمات قصار
: عشق — کلمات قصار
: زیبایی شناسی — کلمات قصار
ماهیاری شکیا، گردآورنده
۱۳۹۰ ۸۰۲ / ۲۷۷ / ۱۵۶
۲۹۷ / ۸۱۲۲
۲۹۵۶ / ۱۲۲

انتشارات الهام

اشارات ابن عربی

به انتخاب شکیبا ماغیار

حروفچینی و صفحه آرایی: مؤسسه بروجردی

طرح و اجرا: نفیسه حکمت

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۰

تیراژ: ۳۰۰۰ نسخه

چاپخانه پیام

قیمت: ۴۲۰۰ تومان

ناشر: انتشارات الهام

روبروی دانشگاه تهران، خیابان فخررازی، خیابان وحید نظری (غریب)

شماره ۲۳۴ (۹۶ جدید)، تلفن و دورنگار: ۰۱۰-۶۶۴۶۸۰

www.elhambook.com

mail@elhambook.com

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۰۷۷-۸۹-۶ ISBN: 978-600-5077-89-6

ابن عربی

وی در شب دوشنبه هفدهم ماه مبارک رمضان سال ۵۶۰ ق. در مُرسیه. شهری در شرق اندلس - اسپانیای امروز - متولد شد. نام او محمد و کینه‌اش ابو عبدالله است و القابی دارد، از جمله «محبی الدین»، و «شیخ اکبر» و از همه مشهورتر «ابن عربی».

وی در خانواده‌ای اصیل و متمکن به دنیا آمد که همه در علم و تقوا و زهد، نامی و معروف بوده‌اند. پدر او از علمای حدیث و فقه، و اهل زهد و سلوک عارفانه بوده و با ابن رشد، فیلسوف بزرگ اندلس، دوستی داشته و همین دوستی و رفاقت، سبب شده که بنا به درخواست ابن رشد، میان او، و ابن عربی که نوجوان بوده، ملاقاتی صورت گیرد.

در هشت سالگی همراه خانواده خود به شهر اشبیلیه، پایتخت اندلس می‌رود و تا سال ۵۹۸ ق. در آن جا می‌ماند. در همان شهر به آموختن قرآن، حدیث و علوم دیگر می‌پردازد و در علم و دانش، به شهرت می‌رسد. مطابق گفته خودش، از کودکی مورد عنایات الهی بوده و تجارب خاصی در عرصه کشف و شهود عارفانه به دست آورده است. از دوران جوانی یعنی سال ۵۸۰ رسماً وارد راه و رسم تصوّف می‌شود و سخت به سعی و کوشش می‌پردازد.

ابن عربی هم در زمینه علم و دانش و هم در ساحت کشف و شهود عارفانه، از بسیاری از علما و مشایخ روزگار خود بهره‌مند می‌شود. او مطالعات و تأملات بسیار وسیعی داشته و با همه مذاهب، عقاید و نحله‌ها و فرقه‌های دوران خود آشنا بوده و هر چه از آن‌ها نقل می‌کند، مستقیماً از قائلان به آن‌ها شنیده است.

محبی‌الدین زندگینامه خودنوشتی دارد که آن را به صورت پراکنده و تکه تکه و به مناسبت مباحثی که مطرح کرده در یکی از مهم‌ترین کتاب‌های خود به نام فتوحات مکیه آورده است. یکی از رخدادهای

زندگی خود را که باعث جلب توجه او به عوالم خاصی شده است، چنین نقل می‌کند که: روزی برای شکار به صحرا رفته بودم. از دور گله‌ای از گورخران را دیدم. در اندرون خود چنین تصمیم گرفتم که هنگامی که به گورخران نزدیک می‌شوم، کوچک‌ترین آسیبی به آن‌ها نرسانم. سوار بر اسب، نیزه به دست و با سرعت خود را به گورخران رساندم و از میان آنان عبور کردم. گورخران هیچ حرکتی نکردند و هیچ‌گونه عکس‌العملی در مورد ورود من به جمع خودشان، نشان ندادند.

این تجربه برای ابن عربی روزه‌ای بوده که وی را به عوالمی آن سوی روابط عادی انسان و حیوانات برده است؛ زیرا دریافته است که حیوانات هنگام روبرویی با انسان، در صورتی پا به فرار می‌گذارند که احساس کنند در معرض خطرند اما آنگاه که به نحوی دریابند که خطری آنان را تهدید نمی‌کند، در جای خویش می‌مانند. تجربه مهم‌تر این بود که گورخران، تیت او را مبنی بر عدم ایدای آنان، دریافته بودند و این بسیار شگفت‌انگیز بود.

وی در مسیر سیر و سلوک و به منظور آشنا شدن با علما و عرفای

بزرگ، اقدام به سفرهای بسیار کرد و در سال ۵۹۸ هجری وارد مکه مکرمه شد. در آنجا با عالمان، عابدان و عارفان بسیار ملاقات و مصاحبت کرد. از جمله با عالم بزرگ و برجسته شیخ مکین الدین اصفهانی آشنا شد و از او بهره فراوان برد.

پس از مکه وی به سیر و سفر ادامه داد و سرانجام بعد از سیاحت‌های بسیار و آشنایی با زنان و مردان اهل طریقت و تجارب عرفانی، و پس از اندوختن سرمایه‌های معنوی و ایمانی، در سال ۶۲۰ هجری در شصت سالگی در شهر دمشق، رحل اقامت افکند و تا هنگام مرگ در همان شهر ماند. سرانجام در شب جمعه بیست و هفتم ربیع‌الثانی سال ۶۳۸ هجری در شهر دمشق، جان به جان آخرین تسلیم کرد و به لقاء الله رسید. مدفن او در یکی از مناطق این شهر است به نام صالحیه که در دامنه کوه قاسیون قرار دارد.

ظاهراً بعدها در کنار مدفن او مسجدی بنا شده و امروز مزار او در سرداب همان مسجد با ضریح کوچکی که روی آن نهاده شده، زیارتگاه اهل دل است.

این عربی - اگر نگوییم پُرکارترین - یکی از پُرکارترین مؤلفان، در عالم اسلام است. در یکی از آثار خود، حدود دویست و چهل اثر، از کارهای خود را نام می‌برد؛ اما برخی از محققان بیش از پانصد اثر برای وی قایلند.

از مهم‌ترین آثار او می‌توان کتاب فتوحات مکیه را نام برد که نگارش آن حدود سی و هفت سال، یعنی از سال ۵۹۹ تا دو سال پیش از مرگ وی یعنی سال ۶۳۶ به درازا انجامیده است. همچنین می‌توان از کتاب فصوص الحکم نام برد که آن را به عنوان چکیده تفکر عرفانی خود در شهر دمشق و در سال‌های پایانی عمر خود نگاشته است. در دیباچه این کتاب، وی مدعی آن است که این اثر را در یک رؤیای صادقه از دست پیامبر صلوات الله علیه و آله گرفته است. در عالم رؤیا پیامبر به او گفته است:

هذا کتاب فصوص الحکم. خُذْهُ وَ اخْرِجْ بِهِ إِلَى النَّاسِ يَنْتَعِمُونَ بِهِ.

یعنی این، کتاب فصوص الحکم است. آن را بگیر و نزد مردم ببر. تا از

آن بهره‌مند شوند.

این کتاب که حجم کمی دارد، حاوی خلاصه و زبده افکار او است و شرح‌های بسیاری به زبان‌های مختلف، بر آن نوشته شده و از زمان تالیف آن تا امروز، مورد مراجعه و استفاده اهل عرفان بوده است.

ابن عربی را بنیانگذار عرفان نظری می‌دانند و اندیشه‌های عرفانی وی، مورد پذیرش، و شرح و تفسیر بسیاری از بزرگان عرفان قرار گرفته، و حاوی نکات و اسراری است که همواره تازه و شاداب و باطراوت است. از آن‌جا که آثار وی، به زبان عربی است، استفاده از آن‌ها برای فارسی زبانان دشوار است. پاره‌ای از آثار او به زبان فارسی ترجمه شده اما آن‌چنان‌که باید و شاید، ابن عربی و آثار او، در این سرزمین شناخته شده نیست.

نگارنده عزم آن دارد که اگر خدا بخواهد بخش‌هایی از عبارات و کلمات وی را که حاوی معانی عمیقی است، ترجمه کند و در مجموعه «اشارات» بیاورد. نظر به این‌که او در مباحث مختلف صاحب نظر است و سخنان ارزنده و دقیق دارد، اشارات وی را در چند دفتر خواهیم آورد. دفتر حاضر، مشتمل بر کلمات و عبارات او در باب «عشق و

زیبائی» است. این مجموعه، برگرفته از برخی آثار او، از جمله کتاب فتوحات مکیه، و ترجمان الاشواق است. به امید آنکه مورد بهره‌وری صاحب‌دلان قرار گیرد.

لازم به ذکر است که در نگارش این شرح حال، از کتاب حکمت و هنر در عرفان ابن عربی، نوشته دکتر نصرالله حکمت استفاده شده است.

شکیبا ماهیار

فروردین‌ماه ۱۳۹۰